

Time: 3 Hours

Total Marks: 75 Marks

Instructions

1. All Questions are Compulsory
2. All Questions carry equal marks
3. Figures to the right indicate marks

Q1A What do you mean by emerging orders? Discuss it with suitable examples. 15Marks

Or

Q1. B Explain the term collective security and evaluate the role of UN to maintain peace in the world.

Q2A Explain the concept of powers. Write its elements. 15 Marks

Or

Q2.B What are the components of national interest?

Q3A What do you understand by diplomacy and its different types? 15 Marks

Or

Q3.B What is international law and write its various areas.

Q4.A Explain the differences between arms control and disarmament. 15 Marks

Or

Q4. B Discuss the new nuclear proliferation and challenges appeared in recent times.

Q5. Write Short Notes (ANY 03) 15 Marks

- A. Write in short on Global Civil Society.
- B. Write in short on chemical and biological weapons.
- C. Write in short on various types of terrorism.
- D. Write on dimensions of power.

*****

मराठी अनुवाद

वेळ: 3 तास एकूण

गुण: ७५ गुण

- सूचना: 1. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत
3. उजवीकडील अंक गुण दर्शवतात

प्र १ अ. उदयोन्मुख आदेश म्हणजे काय हे सांगून, त्याची योग्य उदाहरणांसह चर्चा करा. १५ गुण
किंवा

प्र १ ब. सामूहिक सुरक्षा म्हणजे काय हे सांगून, जगात शांतता राखण्यासाठी संयुक्त राष्ट्र संघटनेच्या भूमिकेचे मूल्यांकन करा.

प्र २ अ. सत्ता ही संकल्पना स्पष्ट करा व तीचे घटक लिहा. १५ गुण
किंवा

प्र २ ब. राष्ट्रीय हिताचे घटक कोणते आहेत ते लिहा.

प्र ३ अ. राजनय म्हणजे काय? त्याचे विविध प्रकार सांगा. १५ गुण
किंवा

प्र ३ ब. आंतरराष्ट्रीय कायदा म्हणजे काय? आंतरराष्ट्रीय कायद्याची विविध क्षेत्रे लिहा.

प्र ४ अ. शस्त्र नियंत्रण आणि निःशस्त्रीकरण यातील फरक स्पष्ट करा. १५ गुण
किंवा

प्र ४ ब. नवीन आण्विक प्रसाराची चर्चा करा आणि अलीकडच्या काळातील आव्हाने याबाबत लिहा .

प्र ५ टिपा लिहा (कोणतेही ०३) १५ गुण

अ. जागतिक नागरी समाज यावर थोडक्यात लिहा.

ब. रासायनिक आणि जैविक शस्त्रे यावर थोडक्यात लिहा.

क. विविध प्रकारच्या दहशतवादावर थोडक्यात लिहा.

ड. सत्तेच्या परिमाणांवर लिहा.

*****